

Tablo 1. COVID-19 aşılması için öncelikli gruplar ve öneriler.

COVID-19 Aşılması için Öncelik Seviyesi	Grup	Primer Aşılama*	6-12 Ay Sonra 1. Hatırlatma Dozu	Takip Eden Süreçte Ek Hatırlatma Dozları**	Yorum
YÜKSEK ÖNCELİKLİ GRUP	<ul style="list-style-type: none">>50yaş (en riskli >75 yaş)Birden fazla, ciddi komorbiditesi (diabetes mellitus veya kalp hastalıkları gibi) veya ciddi obezitesi olan (VKİ>40) genç erişkinler (18-49 yaş).>6 ay çocuklar dahil tüm bağışıklığı baskılanmışlar (HIV'le yaşayan bireyler, solid organ veya kemik iliği alıcıları vb.).	Evet	Evet	Evet	<ul style="list-style-type: none">Primer aşılama ve ilk hatırlatma dozundan 6-12 ay sonra (>75 yaş ve yaşlı+ciddi komorbiditeliler ve bağışıklığı baskılanmışlar için 6 ay, diğerleri için 12 ay sonra) ek hatırlatma dozu rutin olarak yapılmalıdır.Bağışıklığı baskılanmışlarda aşı etkinliği düşüktür. Bu nedenle bu kişiler için maske gibi kişisel koruyucu önlemler yakın temaslarının aşılması ve infekte olmaları halinde erkenden antiviral tedavi başlanması önemlidir.
	<ul style="list-style-type: none">Gebeler	Evet	Evet	Evet	<ul style="list-style-type: none">Gebelerde aşılama hem gebenin kendisine hem fetusa hem de 6 aylık olana kadar yenidoğan bebeğine olmak üzere üç boyutta yararlıdır.Son hatırlatma dozunun üzerinden 6 ay geçmiş gebelere, trimesterden bağımsız olarak bir hatırlatma dozu daha yapılmalıdır. Aşılama ikinci trimesterin ortasından sonra yapılırsa fetus ve bebek için daha yararlı olur.
	<ul style="list-style-type: none">Sağlık çalışanları	Evet	Evet	Evet	<ul style="list-style-type: none">Hem kritik görevleri hem artmış infeksiyon edinme riskleri hem de riskli hastalara bulaştırabilme olasılıkları nedeniyle aşılamada öncelikli gruptur. İlk hatırlatma dozundan 12 ay sonra.
ORTA ÖNCELİKLİ GRUP	<ul style="list-style-type: none">Komorbiditesi olmayan <50 yaş erişkinlerCiddi obezitesi veya ağır COVID-19 riskini artıran komorbiditesi olan >6 ay-17 yaş çocuklar	Evet	Evet	Rutin olarak önerilmemektedir.	
DÜŞÜK ÖNCELİKLİ GRUP	<ul style="list-style-type: none">>6 ay-17 yaş çocuklar	Ülkeler olanaklarına ve hastalık yüküne göre karar vermelidir.	Ülkeler olanaklarına ve hastalık yüküne göre karar vermelidir.	Rutin olarak önerilmemektedir.	

***Primer aşılama:** Daha önce COVID-19 aşısı olmamışlarda primer aşılamının XBB.1.5 içeren aşilar ile Tablo 2'deki gibi yapılması önerilir. Ancak XBB 1.5 aşısı bulunmayan ülkelerde primer aşılama orijinal suş içeren mRNA aşısıyla (30 Ocak 2023 tarihli KLİMİK-EBÇG önerilerine uygun olarak) yapılabilir.
EBÇG 30 Ocak 2023 önerileri için: <https://www.klimik.org.tr/calisma-gruplari/eriskin-bagisiklamasi-calisma-grubu/covid-19-salginda-son-durum-asilar-ve-hatirlatici-dozlar/>

****Hatırlatma dozu:** Hatırlatma dozunun XBB.1.5 içeren yeni aşilar ile yapılması önerilir. XBB.1.5. içeren yeni aşiların temin edilememesi durumunda orijinal suş içeren aşilar sadece bağışıklığı baskılanmış kişilerde, ileri yaşta (> 75 yaş) olup altta yatan ciddi hastalığı olan kişilerde hekim değerlendirmesiyle yapılabilir. Bu gruplar dışında kalan kişilerde orijinal suş içeren aşilarla yapılacak hatırlatma dozunun korunmaya katkısı son derece sınırlıdır.